

Human Rights Review Panel

Bilten # 13 – od juna do decembra 2015. god.

- Nedavne sednice Komisije za razmatranje ljudskih prava
- Povrede ljudskih prava u slučajevima *Stanišić, Maksutaj i L.O.*
- Odluke o prihvatljivosti u slučajevima ubijenih i nestalih
- Proradne odluke u slučajevima *X i 115 ostalih* i *Becić*
- Naknadne odluke
- Sastanak sa šefom kadra EULEX-a
- Javna informativna kampanja
- Statistike slučajeva

Nedavne sednice Komisije za razmatranje ljudskih prava

Komisija za razmatranje ljudskih prava (čitaj: Komisija) održala je svoje 26-o redovno zasedanje od 15. do 17. juna 2015. godine. Komisija je zaključila da su tri slučaja neprihvatljiva. Takođe je i jedan slučaj izuzela sa liste žalbi.

Komisija je svoju narednu sednicu održala od 28. do 30. septembra 2015. godine. Tokom ove sednice, ispitali su osam slučajeva u vezi istraga koje je sproveo EULEX na Kosovu a povodom ubistava i nestanaka koji su se desili 1999. i 2000. godine. Komisija je zaključila da su žalbe prihvatljive u svim slučajevima i zatražila od stranaka da obezbede naknadna zapažanja o osnovanosti žalbi.

28-a sednica Komisije održana je od 11. do 13. novembra 2015. godine. U tri slučaja Komisija je zaključila da je EULEX prekršio prava žalilaca. Jedan slučaj je proglašen neprihvatljivim. Komisija je donela dve proradne odluke u slučajevima gde je ranije našla povrede prava žalilaca.

Naredna sednica komisije zakazana je za februar 2016. godine.

Povrede ljudskih prava u slučaju [Desanka i Zoran Stanišić protiv EULEX-a](#)

Žalba u ovom slučaju (br. 2012-22) odnosi se na nekoliko istraga povodom krivičnih prekršaja nad žalionicima. U svim slučajevima tužioci EULEX-a koji su bili zaduženi za vođenje istraga odbacili su krivi-

čne prijave koje su žalioци podneli. Komisija je našla da tužιοci EULEX-a nisu žalιοce dovoljno uključili u istražni postupak. Niti su dovoljno bili obavешteni o postupcima koje su preduzimali tužιοci iz EULEX-a a ni o vođenju istrage. Pored toga, žalιοcima nije dato nikakvo obrazloženje za odluke tužilaца da okončaju slućajевe. Komisija je naglasila da ukljućenost ųrtava u istražnim procesima i potreba za obrazloženim objašnjenjem o okonćaju istih su namenjeni da stvore jedan stepen javne kontrole i osećaj među ųrtvama da se prema njima postupalo pravićno i da je njihova potraga za pravdom marljivo sprovedena. U zakljućku, Komisija je zakljućila da je EULEX prekršio pravo ųalιοca na jedan efikasan pravni lek (ćlan 13. Evropske konvencije za ljudska prava i osnovne slobode – “Konvencija”) i dala je Šefu Misije EULEX-a na Kosovu određen broj preporuka o popravnim merama.

Povrede u slućaju *Fitim Maksutaj protiv EULEX-a*

U ovom slućaju (br. 2014-18), Komisija je našla da je neopravdano odlaganje u krivićnoj istrazi protiv ųalιοca dovelo do kršenja njegovog prava na pravićno i javno saslućanje unutar razumnog vremenskog okvira shodno ćlana 6. Konvencije. Prema mišljenju Komisije, postupak nije sproveden sa posebnom paųnjom i celishodnošću. U rešavanju pitanja razumnosti dućine trajanja postupka Komisija je ispitala odrećene okolnosti slućaja i uzela u obzir niz specifićnih faktora vezanih za tu procenu, naimе, složenost slućaja, ponašanje podnosioca ųalbe i ponašanje nadlećnih organa uprave. Komisija je zakljućila da su nedostaci u istrazi koju je sproveo EULEX imali negativan uticaj na krajnji ishod trajanja istrage. Pored toga, Komisija je našla da ponašanje ųalιοca ili složenost slućaja nisu doprineli ovom odlaganju. Komisija je takoćde ispitala posledice ovih nedostataka po ųalιοca i zakljućila da obaveza tužιοca EULEX-a da primeni odrećenu paųnju u rešavanju slućajeva na osnovu uticaja predrasuda na ųalιοca, ukljućujući i mogućnosti zapošljavanja, nije zadovoljena u ovom slućaju. Komisija je dala Šefu Misije određen broj preporuka za popravnе mere.

Povrede prava u slućaju *L.O. protiv EULEX-a*

Ovaj slućaj (br. 2014-32) je podnet od strane roćaka osobe koja se vodi kao nestala još od 1999. godine. Povodom njegovog nestanka su prvobitno istragu vodili specijalni tužilac, Republike Kosovo (STRK), tužιοci EULEX-a na Kosovu a nakon toga je preuzelo Specijalna radna grupa za istrage, (SRGI). ųalilac je izjavio da EULEX nije sproveo efikasnu istragu povodom nestanka njenog roćaka. Komisija je razmotrila ųalbu u vezi dve odvojene faze: pre i nakon što je SRGI obavestila EULEX na Kosovu da će istraųiti slućaj. U vezi prvog perioda, Komisija je konstatovala da istražni napori EULEX-a nisu bili dovoljni, naroćito, u pogledu teųine slućaja, i da nisu uspeali da obezbede adekvatne i blagovremene informacije ųalιοcu povodom dotićne istrage. Što se tiće drugog perioda, Komisija je kritikovala nedostatak transparentnosti i jasnoće pravne osnove pod kojom SRGI radi i njihov status unutar EULEX-a na Kosovu. Konstatovali su da je takvo stanje pitanja ućinilo bilo koji pregled aktivnosti SRGI-a skoro nemogućim. Komisija je takoćde napomenula da angaųovanje SRGI-a oćigledno nije doprinelo obezbećivanju efikasne zašтите prava ųalιοcu. Bez jasnije i detaljnije informacije o postupcima SRGI-a i njihovog doprinosa u vršenju istrage nad slućajem, Komisija je zakljućila da mora da donese pretpostavku da su prava ųalιοca prekršena i da se kršenje istih nastavlja. Shodno tome, Komisija je izjavila da je EULEX povredio prava ųalιοca shodno ćlana 2. (obaveza da se ispituju sumnjivi smrtni slućajevi), ćlan 3. (patnja zbog nepoznate sudbine roćaka), ćlan 8. (pravo na poštovanje privatnog i porodićnog ųivota) i ćlan 13. (pravo na efikasan pravni lek) Konvencije. Komisija je takoćde dala Šefu Misije EULEX-a na Kosovu određen broj preporuka za popravnе mere.

Prapatne odluke u slućaju X i 115 ostalih protiv EULEX-a

Slučaj je podnelo 116 Roma interno raseljenih lica (IRL) koji su raseljeni tokom sukoba 1999. godine i smešteni u nekoliko kampova za IRL na severnom delu Mitrovice. Žalioci su naveli da je niz njihovih ljudskih prava prekršeno tokom ili kao posledica njihovog boravka u kampovima. U svojoj [odluci od 22. aprila 2015. god.](#) o osnovanosti slučaja, Komisija je našla da je EULEX na Kosovu povredio prava žalilaca na efikasan pravni lek zagwarantovanih članom 13. Konvencije. Komisija smatra da je EULEX-ov neuspeh da blagovremeno i efikasno otpočnu istragu povodom navodnih povreda prava žalilaca ugrozio njihovu mogućnost da dobiju jedan efikasan pravni lek za štetu koja im je naneta. preporučili su šefu misije da EULEX na Kosovu treba da se raspita kod kosovskih organa vlasti da li je u toku istraga povodom navodnih kršenja prava žalilaca. Pored toga, Komisija je preporučila da šef misije uputi tužioce EULEX-a da razmisle da li da preuzmu slučaj.

U svojoj [propratnoj odluci](#) Komisija je našla da je šef misije EULEX-a delimično sproveo njihove preporuke. Komisija priznaje da je ŠM sproveo njihovu preporuku koja glasi da se raspitaju kod lokalnih organa vlasti da li je u toku istraga nad datim slučajem, ali nije prikazano da je bilo stvarnog napretka u istrazi. Pored toga, konstatovali su da su kosovski glavni državni tužilac i glavni EULEX-ov tužilac odlučili da ne dodele slučaj EULEX-ovom tužiocu. Komisija smatra da koraci koje je misija preduzela nisu dovoljni i da pravo žalilaca na efikasan pravni lek i dalje je negativno pogođeno zbog odsustva efikasne istrage. Komisija je konstatovala da će nastaviti sa ispitivanjem ovog slučaja.

Propratne odluke u slučaju *Becić protiv EULEX-a*

U svojoj odluci o osnovanosti slučaja [Becić protiv EULEX-a](#) (usvojena 11. novembra 2014. godine), Komisija je našla da je EULEX na Kosovu prekršio pravo žalioaca na efikasan pravni lek garantovano članom 13. Konvencije i dali su šefu misije preporuke za popravne mere. Kako bi osigurali da su registracija i početna procena žalbi podnetih EULEX-u, u meri da se odnose na izvršni mandat misije, procenjene od strane kadra sa pravnom ekspertizom i ekspertizom u domenu ljudskih prava i naknadno prosleđene relevantnim jedinicama.

U [propratnoj odluci](#) od 11. novembra 2015. godine, Komisija je zaključila da je šef misije sproveo njihove preporuke i zaključili su dalje ispitivanje ove žalbe.

Odluke o prihvatljivosti

Komisija je ispitala osam slučajeva u vezi sudbine osoba koje su ubijene ili se vode kao nestale od 1999. i 2000. godine (slučajevi [D.W., E.V., F.U., G.T., Zlata Veselinović, H.S., I.R protiv EULEX-a](#), br. 2014-11 do 2014-17 i slučaj [Rejhane Sadiku-Sula protiv EULEX-a](#), br. 2014-34). Žalbe su podneli članovi porodica nestalih lica, koji tvrde da EULEX nije sproveo istrage povodom navodnih smrtnih slučajeva i nestanaka njihovih rođaka. Komisija je konstatovala da ima vremenski ograničenu nadležnost da ispita slučajeve i zatražila je od šefa misije da podnese dalja zapažanja o osnovanosti slučaja. Tačnije, komisija je zatražila od šefa misije da prema njegovom mišljenju kaže da li je EULEX prekršio prava žalilaca shodno člana 2. (pravo na život – proceduralna obaveza), član 3. (zabrana mučenja, nečovečnog i ponižavajućeg postupanja), član 8. (pravo na privatni i porodičan život) i član 13. (pravo na efikasan pravni lek) date Konvencije.

Neprihvatljive odluke i o ukidanju slučaja sa liste žalbi

Tokom sednice održane u junu, komisija je tri slučaja proglasila neprihvatljivim. Jedan slučaj je podnet nakon šest meseci vremenskog ograničenja koje je navedeno u pravilniku o radu Komisije ([Slavica Mikić protiv EULEX-a](#), br. 2014-38). U drugom slučaju, Komisija je smatrala da je žalba neos-

novana ([*Bujar Zherka protiv EULEX-a*](#), br. 2014-42). Treći slučaj se odnosi na smrt EULEX-ovog člana kadra, navodno zbog nemara koji žalilac pripisuje medicinskom odeljenju EULEX-a ([*Liridona Mustafa – Sadiku protiv EULEX-a*](#), br. 2014-41). Komisija smatra da nema nadležnost da ispita navodna kršenja prava nad kadrom EULEX-a. Pored toga, komisija je izjavila da postupci ili propusti EULEX-ovih zdravstvenih profesionalaca ne spada unutar sfere izvršnog mandata EULEX-a i prema tome žalba spada van pravne nadležnosti Komisije.

Komisija je izuzela sa liste žalbi jedan slučaj ([*Avni Hajdari protiv EULEX-a*](#), br. 2014-40). Pošto žalilac nije dostavio dokumente koje je Komisija tražila i bilo je nemoguće stupiti u kontakt sa njim, Komisija je zaključila da on ne želi da nastavi proces njegove žalbe.

Još jedan slučaj ([*Milica Radunović protiv EULEX-a*](#), br. 2014-02) proglašen je neprihvatljivim tokom novembarske sednice Komisije. Komisija je zaključila da je žalba preuranjena, pošto je postupak na koji se žalilac žali još uvek na čekanju.

Sastanak sa šefom kadra EULEX-a

G. John Rouse, novi šef kadra EULEX-a, sastao se sa komisijom tokom njihove novembarske sednice. Komisija je ukratko informisala g-dina Rouse o svom mandatu i procedurama i dala odgovore na njegova pitanja o njihovom radu i obimu posla. Komisija i šef kadra su takođe razgovarali o saradnji između EULEX-a i Komisije i o budućnosti Misije.

Sastanak Komisije i šefa kadra EULEX-a

S leva na desno: Guenael Mettraux, Ola Quarnstrom, John Rouse, Paul Landers, Elka Filcheva-Ermenkova, Katja Dominik, Joanna Marszalik, Magdalena Mierzewska, John J Ryan

Javna informativna kampanja

Komisija i sekretarijat su nastavili sa svojom informativnom kampanjom i sastali se sa predstavnicima različitih organa, uključujući i novoizabranog zaštitnika građana na Kosovu, g-din Hilmi Jashari, gđica Zlata Radovanović, koordinator kancelarije za Kosovo i Metohiju, kao i sa lokalnim organima vlasti i civilnim društvom.

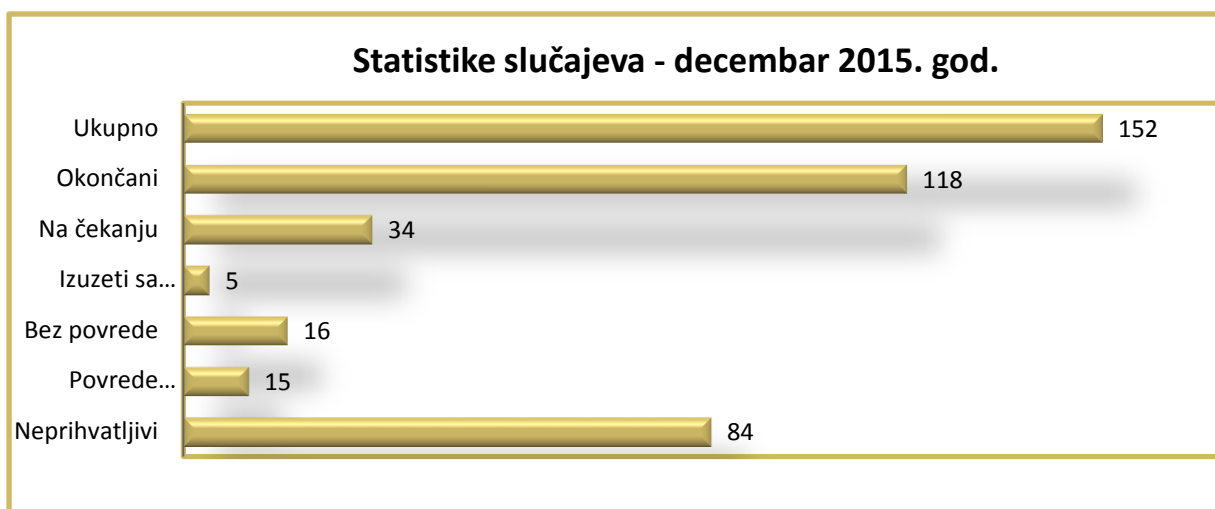

Sastanak sa zaštitnikom građana na Kosovu

S leva na desno: John J Ryan, Joanna Marszalik i Hilmi Jashari

Komisija i sekretarijat su pored toga nastavili sa svojom informativnom kampanjom u Srbiji. Komisija se u Beogradu sastala sa predstavnicima vlade Srbije uključujući i predstavnike Kancelarije za Kosovo i Metohiju kao i Komisije za nestala lica. Vladini predstavnici su ukratko informisani o trenutnom radu i praksi Komisije, naročito o slučajevima koji se tiču ubijenih i nestalih lica. Komisija se takođe sastala i sa g-dinom Rastkom Brajković iz Danskog saveta za izbeglice, tokom sastanka Komisija je razgovarala o svom radu na slučajevima i dobila novije informacije povodom pitanja koja su predmet žalbi pred Komisijom.

Statistike slučajeva

Posetite našu internet stranicu: www.hrrp.eu

PODNOŠENJE ŽALBE

(Pravila 25. i 26. iz Pravilnika o radu KRLjP-a)

Ko?

Bilo koja osoba koja ne radi u Misiji EULEX-a na Kosovu i koja tvrdi da je bila žrtva kršenja ljudskih prava od strane Misije EULEX Kosovo za vreme sprovođenja njenog izvršnog mandata.

Podnosilac žalbe (osoba koja ulaže žalbu) može biti predstavljen advokatom ili drugim predstavnikom po njegovom/njenom izboru. U tom slučaju mora biti podnet dokument o opunomoćenju.

Šta?

Komisija će razmotriti samo žalbe koje se odnose na navodna kršenja ljudskih prava koja su se dogodila nakon 09. decembra 2008. godine na Kosovu. Kršenje mora biti uzrokovano od strane Misije EULEX Kosovo za vreme sprovođenja njenog izvršnog mandata.

Komisija neće razmatrati sudske postupke koji se vode pred sudovima na Kosovu.

Kada?

Žalba se mora podneti Komisiji u roku od šest meseci od datuma navodnog kršenja.

Kako?

Žalba mora biti podneta u pismenoj formi. Nikakva žalba ne može biti podneta putem telefona. Podnosilac žalbe može koristiti engleski, albanski ili srpski jezik.

Žalba treba da bude podneta u žalbenom obrascu i mora sadržavati relevantne dokumente i odluke (ukoliko ih ima), kako je navedeno u obrascu.

Ukoliko je žalba podneta u vidu pisma, takvo pismo mora sadržavati, makar u vidu kratkog prikaza, temu žalbe, da bi ta žalba bila dalje razmotrena.

Gde?

Žalba se može podneti na:

Komisija za razmatranje ljudskih prava - Sekretarijat
Ulica Rrustem Statovci, Br. 29 – 10000 Priština – Kosovo
Tel: +381 (0) 38 78 2125
Žalba se takođe može podneti putem e-pošte na: office@hrrp.eu
www.hrrp.eu

Ispunjavanje žalbenog obrasca

Poželjno je da žalba bude napisana čitko i da bude iskucana.

Obrazac treba da sadrži sve neophodne detalje da bi se, ako je potrebno, kontaktirao podnosilac iste. Ukoliko podnosilac pruža dokumentovane dokaze, trebaju se podneti čitke kopije. **Nemojte slati vaše originalne dokumente.**

Dokumenti trebaju biti navedeni po datumu, naknadno numerisani i trebaju dobiti kratak opis (npr. pismo, nalog, presuda, žalba, itd.).

Nakon registracije žalbi će biti dodeljen broj slučaja. Broj slučaja mora biti naveden u kompletnoj budućoj korespondenciji. Ukoliko podnosilac već ima žalbu upućenu Komisiji, on/ona mora obavestiti Komisiju o broju slučaja na koji se odnosi ta ranija žalba. Ukoliko podnosilac, iz nekog razloga, ne želi da njegov/njen identitet bude objavljen, on/ona treba da popuni odgovarajući deo žalbenog obrasca.